

ศาสนาคริสต์

(ต่อจากฉบับที่ ๓)

ศาสนาคริสต์ในประเทศไทย
ศาสนาคริสต์ คือ ศาสนาที่มีความเชื่อหลัก ๆ เหมือนกัน คือ เชื่อในองค์พระผู้เป็นเจ้า ในพระเยซูคริสต์เจ้า และพระคัมภีร์ อย่างไรก็ตามในแต่ละนิกายอาจมีความแตกต่างออกไปบ้าง ด้านความเชื่อ ด้านศาสนพิธี และด้านการปฏิบัติกิจกรรม

๑. การแบ่งศาสนาคริสต์เป็นนิกายหลัก ๆ

๑) **นิกายโรมันคาทอลิก (Catholic)** เรียกสั้น ๆ ว่า “คาทอลิก” เนื่องจากใช้ภาษาลาตินและยึดแนวทางจารีตพิธีกรรมของโรมันเป็นหลัก มีพระสันตะปาปาเป็นประมุขสูงสุด เป็นองค์ที่ ๒๖๕ และมีพระคาร์ดินัล พระสังฆราช พระสงฆ์ นักบวช ปกครองและเผยแผ่ศาสนา และมีศูนย์กลางอยู่ที่กรุงโรม รวมทั้งยังมีคณะนักบวชชายและหญิง ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อทำงานตามวัตถุประสงค์ของแต่ละคณะ เช่น คณะคามิลเลียน ดูแลคนป่วย คณะซาเลเซียน ช่วยเด็กยากจน เด็กกำพร้า คณะเซนต์คาเบรียล และคณะเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต ดูแลกิจการการศึกษาเยาวชน ฯลฯ

๒) **นิกายออร์ทอดอกซ์ (Orthodox)** ส่วนใหญ่จะยึดพิธีกรรมแบบดั้งเดิม ใช้ภาษากรีก ส่วนใหญ่อยู่ในรัสเซีย กรีก และยุโรปตะวันออก มีผู้นำสูงสุดของแต่ละประเทศ เรียกว่า พระอัครบิดร (Patriarch) เช่น พระอัครบิดรแห่งรัสเซีย พระอัครบิดรแห่งคอนสแตนติโนเปิล เป็นต้น ไม่มีผู้นำสูงสุดระดับสากล ปัจจุบันในประเทศไทยมีกลุ่มที่เป็นออร์ทอดอกซ์เพียงเล็กน้อย

๓) **นิกายโปรเตสแตนต์ (Protestant)** ประกอบด้วยนิกายย่อย ๆ อีกเป็นจำนวนมากเป็นร้อยนิกาย และมีความแตกต่างกันหลัก ๆ คือ ด้านการปกครองแต่ละนิกายมีอิสระต่อกัน ส่วนใหญ่เป็นฆราวาสทำหน้าที่ประกาศศาสนา ซึ่งเรียกว่า “ศิษยาภิบาล หรือศาสนาจารย์” เป็นผู้นำฝ่ายจิตใจของคริสตจักร

ในประเทศไทย มีชื่อสังเขตเล็ก ๆ น้อย ๆ มีคำเรียกคาทอลิกว่า “คริสตัง” และเรียกโปรเตสแตนต์ว่า “คริสเตียน” คาทอลิก

เรียกว่า “วัดหรือโบสถ์” ส่วนทางโปรเตสแตนต์เรียกว่า “คริสตจักร”

๒. ความแตกต่างกันระหว่างนิกายคาทอลิกและโปรเตสแตนต์
(ไม่ขออธิบายนิกายออร์ทอดอกซ์ เพราะมีจำนวนน้อยในประเทศไทย)

๑) **เกี่ยวกับพระคัมภีร์** ในฐานะทรงอำนาจสูงสุดในเรื่องราวของความเชื่อ ในทัศนคติของศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกและโปรเตสแตนต์ ซึ่งพบความแตกต่างกันเกี่ยวกับจำนวนเล่มของพระคัมภีร์ รวมทั้งแนวทางการตีความหมายของพระคัมภีร์ คาทอลิกตีความจากความเห็นชอบจากส่วนกลาง แต่โปรเตสแตนต์มีความอิสระกว่า

๒) **เกี่ยวกับพิธีมิสซา (Mass) หรือพิธีมหาสนิท** ในฐานะที่เป็นพิธีกรรมแห่งพระกายและพระโลหิตของพระคริสต์เจ้า เป็นการถวายคำสรรเสริญต่อพระบิดาเจ้า เป็นเครื่องระลึก เป็นเครื่องบูชาพลีชีพและการประทับอยู่จริงของพระคริสต์เจ้า รวมทั้งการเสด็จลงมาของพระจิตเจ้าผู้ทรงทำให้บูชาศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งพบความแตกต่างเกี่ยวกับการประทับอยู่ของพระเยซูในแผ่นปังนั้น คาทอลิกเชื่อว่า เป็นพระกายและพระโลหิตแท้ของพระเยซูเจ้า แต่โปรเตสแตนต์เชื่อว่า แผ่นขนมปังและเหล้าองุ่นที่นำมาประกอบพิธีมหาสนิทเป็นสิ่งที่ให้เราระลึกถึงการยอมสละพระชนม์ชีพของพระเยซูบนไม้กางเขน

๓) **เกี่ยวกับการปกครอง** เป็นเรื่องของบทบาทหน้าที่ศาสนาคัด และการปกครองของพระสังฆราช พระสงฆ์ (บาทหลวง) ในศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก หรือศาสนาจารย์ในศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ ซึ่งพบความแตกต่างเกี่ยวกับบทบาทดังกล่าว ซึ่งคาทอลิกมีแนวทางการปกครองที่เป็นหลักรุ่นฐานันดรที่เกี่ยวข้องกับผู้รับศีลบวช แต่โปรเตสแตนต์มีการปกครองที่อาศัยระบบโดยฆราวาสคริสตชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้รับศีลบวช

๔) **เกี่ยวกับข้อความเชื่อเรื่องพระนางพรหมจารีมารีอา** ในฐานะพระมารดาของพระเจ้า ตามความเชื่อของศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกและโปรเตสแตนต์ ซึ่งพบความแตกต่างเกี่ยวกับสถานภาพ

ของพระแม่ต่อพระเยซูคริสต์คาทอลิก ให้เกียรติแม่พระในฐานะที่มีความเป็นแม่ของพระเยซูเจ้า ผู้มีสถานภาพที่เป็นมนุษย์แท้และพระเจ้าแท้ ส่วนโปรเตสแตนต์ได้ให้ความสำคัญต่อเรื่องความเชื่อพระเยซูเจ้าโดยตรง โดยมีต้องอาศัยความเชื่อมโยงเกี่ยวกับพระนางมารีย์

๓. ศาสนาคริสต์ในประเทศไทย ซึ่งกรมการศาสนารับรอง มี ๕ องค์การ คือ

- ๑) ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก
- ๒) สภาคริสตจักรในประเทศไทย
- ๓) สหกิจคริสเตียนแห่งประเทศไทย
- ๔) สหคริสตจักรแบปติสต์ในประเทศไทย
- ๕) มูลนิธิคริสตจักรเวเนเดียน แอ็ดเวนติสแห่งประเทศไทย

การอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ของคริสตชน กับศาสนิกชนของศาสนาอื่น ๆ ในสังคมไทย

โดยธรรมชาตินั้น คริสตชนจะเป็นผู้ที่รักสันติ ไม่ใช้ความรุนแรง และยอมเป็นฝ่ายถูกกระทำอยู่แล้ว เนื่องจากพระเยซูทรงสอนให้รักผู้อื่นเหมือนรักตนเองไปจนถึงขั้นรักศัตรู แม้แต่พระเยซูเองก็ทรงยอมถูกฆาตกรรมจนสิ้นพระชนม์ โดยยังทรงอภัยแก่บุคคลเหล่านั้น บรรดาสาวกของพระองค์ก็ปฏิบัติเช่นเดียวกัน

๑. คริสตชนชาวไทยปรารถนาจากภาครัฐและบุคคลทั่วไป

เพื่อให้เกิดความสมานฉันท์กับทุกศาสนาในสังคมไทย ก็คือ เสรีภาพและความเสมอภาคในการนับถือศาสนา และการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา อันได้แก่

๑) เสรีภาพของคริสตชนในการเชื่อในพระเยซูคริสต์ การปฏิบัติตามคำสอนของพระองค์ การนมัสการพระเจ้า และการสร้างสถานนมัสการ ฯลฯ

๒) เสรีภาพคริสตชนที่จะรักษาความเชื่อของตนไว้ คริสตชนมีเสรีภาพที่จะไม่ต้องสวดมนต์ ไม่แสดงความเคารพที่มีนัยทางศาสนาต่อวัตถุ รูปปั้น ภาพ หรือบุคคล ของศาสนาหรือความเชื่ออื่น เนื่องจากคริสตชนมีบทบัญญัติว่าจะแสดงการนมัสการแด่พระเจ้าเป็นเจ้าเท่านั้น

๓) เสรีภาพแก่คริสตชนในการสอนและสื่อสารเรื่อง ของศาสนาคริสต์ให้แก่บุคคลทั่วไป รวมทั้งให้เสรีภาพแก่คนไทย โดยทั่วไปที่จะสามารถเรียนรู้เรื่องของคริสต์ศาสนาจากคริสตชน ไปจนถึงขอบนถือศาสนาคริสต์ด้วย

๔) ภาครัฐและบุคคลทั่วไปพึงให้เกียรติคริสต์ศาสนา อย่างเท่าเทียมกับศาสนาอื่น และต้องไม่ถือเอาการที่บุคคลหรือองค์กรใดเพราะเขาเป็นคริสตชนมาเป็นเหตุให้ปฏิบัติต่อบุคคลหรือองค์กรนั้นอย่างไม่เป็นธรรม ไม่เสมอภาค เมื่อเทียบกับการปฏิบัติต่อผู้ที่นับถือศาสนาอื่น

๒. คริสตชนต้องยึดถือปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสมานฉันท์กับทุกศาสนาในสังคมไทย

คริสตชนต้องไม่ใช้เสรีภาพในการนับถือศาสนาและการสอนเรื่องศาสนาคริสต์จนเกินขอบเขต จนกระทั่งไปละเมิดกฎหมายบ้านเมือง ละเมิดศาสนาอื่น และละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เช่น

๑) ด้านการละเมิดศาสนาอื่น คริสตชนต้องไม่กล่าวถึงศาสนาอื่นในด้านลบ หรือกล่าวเปรียบเทียบว่าศาสนาของตนเหนือกว่าศาสนาอื่น

๒) ด้านการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล การสอนหรือสื่อสารเรื่องของคริสต์ศาสนา ต้องไม่เป็นการบีบบังคับให้ผู้ฟังต้องตอบสนอง และต้องให้ผู้ฟังมีสิทธิที่จะปฏิเสธไม่รับฟังได้

๓) ด้านความเป็นศาสนาคริสต์นิยม คริสตชนต้องไม่ถือเอาการที่บุคคลหรือองค์กรใดที่มีได้เป็นคริสตชนมาเป็นเหตุให้ปฏิบัติต่อบุคคลหรือองค์กรนั้นอย่างไม่เป็นธรรมและไม่เสมอภาค เมื่อเทียบกับการปฏิบัติต่อผู้ที่เป็นคริสตชน

๔) ด้านความรัก-เคารพต่อธรรมประเพณี คริสตชนต้องเคารพต่อกฎหมายประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของชุมชนหรือองค์กรศาสนาอื่น ๆ

๓. ศาสนิกชนอื่น ๆ ควรปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อ ศาสนพิธีคริสตชน

๑) ศาสนิกชนอื่น ควรเรียนรู้เรื่องการวางตนให้เหมาะสม เมื่อจะต้องเข้าร่วมพิธีทางศาสนา เช่น พิธีมิสซาของคาทอลิก พิธีนมัสการของโปรเตสแตนต์ โดยการแต่งกาย การอยู่ในอิริยาบถที่เหมาะสม ซึ่งปกติแล้วในพิธีของคริสต์ศาสนาพิธีกรรมของคริสต์ศาสนา จะได้ประชาสัมพันธ์ระหว่างพิธี

๒) ศาสนิกชนอื่น ต้องรู้ถึงพิธีกรรมสำคัญบางอย่างที่สงวนไว้เฉพาะแต่ละนิกายนั้น ๆ เช่น การรับศีล (แผ่นขนมปังศักดิ์สิทธิ์) ของคาทอลิก ฯลฯ

๓) ศาสนิกชนอื่น ควรเรียนรู้แนวทางหรือเงื่อนไขบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับข้อความเชื่อและหลักปฏิบัติที่จำเป็นของแต่ละนิกาย เช่น การที่ศาสนิกชนอื่น ๆ จะแต่งงานกับคริสตชน ว่ามีเงื่อนไขหรือแนวทางปฏิบัติอย่างไร

๔) ศาสนิกชนอื่น ควรเรียนรู้หลักการปฏิบัติตนเมื่อต้องอยู่ร่วมกันในสถาบันหรือองค์กรคริสตชน เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน และสถานสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ ว่าแต่ละองค์กรมีแนวทางพิเศษที่แตกต่างจากองค์กรของศาสนาอื่นอย่างไร

๔. ศาสนิกชนทุกศาสนาควรส่งเสริมและแสดงออกถึงความสมานฉันท์

๑) ทุกศาสนา ควรจัดพิธีกรรมทางศาสนา ร่วมกัน ในวโรกาสสำคัญ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (๕ ธันวาคม) วันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ (๑๒ สิงหาคม) รวมทั้งวันสำคัญอื่นของสถาบันพระมหากษัตริย์และประเทศชาติ

๒) ทุกศาสนา ควรส่งเสริมให้มีการปฏิบัติศาสนกิจของ บุคลากรทุกศาสนา ที่ทำงานหรือศึกษาหรือเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของตน ให้พวกเขาได้ปฏิบัติศาสนกิจทางศาสนาของพวกเขา เมื่อวันสำคัญทางศาสนานั้น ๆ มาถึง

๓) ทุกศาสนา ควรส่งเสริมบรรดาเด็กและเยาวชนของทุกศาสนา ให้เข้าใจหลักธรรมของศาสนาตนเอง และนำไปปฏิบัติได้

๔) ทุกศาสนา ควรทำกิจกรรมพิเศษร่วมกัน ยามที่ประเทศชาติเกิดปัญหา เช่น ภัยธรรมชาติ ภัยสงคราม ฯลฯ หรือยามที่ประเทศชาติมีเหตุการณ์สำคัญอื่น ๆ

ที่มา : หนังสือศาสนาสร้างสันติ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม